

Σ Π Ο Υ Δ Η

Δύο άνθρωποι, ο Α και ο Β, καθισμένοι σε καρέκλες, βρίσκονται αντιμέτωποι, ακίνητοι και άκωμπτοι, με τα χέρια πάνω στα γόνατα. Κοιτάζονται προσεκτικά. Ξαφνικά ο Β δίνει ένα χαστούκι στον Α.

Α — Με χτύπησατε.

Β — Ναί.

Α — Γιατί; (Ο Β σηκώνει τους ώμους. Ο Α βγάζει από την τσέπη του ένα καθρεφτάκι, κοιτάζεται). Δεν σάς άρέσω; (Ο Β δεν άπαντά). Δεν σάς άρέσω;

Β — Μη γίνεστε ένοχλητικός.

Α — Μα τότε γιατί; (Ξαναβάζει τον καθρέπτη στην τσέπη του).

Β — Σάς ενδιαφέρει;

Α — Ναί.

Β — Θέλετε να σάς δώσω μιαν εξήγηση;

Α — Προφανώς.

Β — Όρρα! Έπειδή χθές ήταν Πέμπτη.

Α — Παράλογο. Χθές ήταν Κυριακή.

Β — Άς πούμε τότε, ότι σάς χτύπησα για-
τί κλέψατε κάτι από κάποιον.

Α — Δεν έκλεψα τίποτε από κανένα.

Β — Άς δεχθούμε ότι κλέψατε. Σάς είναι καλλίτερη εξήγηση από την Πέμπτη;

Α — Κυριακή.

Β — Λίγο πειράζει. Προτιμάτε να τις έχετε φάει για την κλοπή ή για την Κυριακή;

Α — Για την κλοπή.

Β — Είναι λιγώτερο το κακό έτσι;

Α — Όχι.

Β — Άρα είστε κλέφτης.

Α — Γιατί;

Β — Διότι, για την κλοπή ή για την Κυριακή, είναι εξ ίσου κακό. Όμως προτιμάτε να τις έχετε φάει για την κλοπή.

Α — Δεν έχω κλέψει τίποτε... Όμως έτσι τουλάχιστον καταλάβαινα.

Β — Μ' άλλα λόγια, λυπάστε που δεν έχετε κλέψει. Άφου έτσι κι αλλιώς θα σάς χτύπαγα...

Α — Όχι, δεν είναι έτσι... Ήθελα μονάχα να καταλάβω...

Β — Άρνιέστε την άθωότητα, που δεν καταλαβαίνετε, προτιμώντας αντί γι' αυτήν μια κατανοητή κακή πράξη. Αυτό δεν είναι τίμιο.

Α — Είναι όμως σαφές.

Β — Επί πλέον, είστε και άναιδής. Έγώ χτύπησα, έσείς τις φάγατε, κι αυτό είν' όλο. Άν δεν ήμουν εδώ, δεν θα συνέβαινε τίποτε. Ήσαστε εκεί, καθισμένος ήσυχος, κι εγώ σήκωσα το χέρι. Τώρα παριστάνετε πώς έχετε το δικαίωμα να μάθετε τους λόγους της πράξεώς μου. Ποιός σάς δίνει το δικαίωμα να μάθετε τις αιτίες της συμπεριφοράς των άλλων; Αυτό είναι σφετερισμός. Είστε άναιδής και άτιμος.

Α — Όχι!

Β — Σκέφτεστε ότι είστε τίμιος;

Α — Το σκέφτομαι.

Β — Λοιπόν, δεν είστε.

Α — Γιατί;

Β — Δεν μπορεί κανείς να σκέφτεται και ταυτόχρονα να είναι αυτό που σκέφτεται. Το γεγονός ότι είστε το υποκείμενο της σκέψης σας, σάς διαχωρίζει από το αντικείμενό της. Δεν μπορεί να είναι κανείς ταυτόχρονα υποκείμενο και αντικείμενο. Είναι ή το ένα ή το άλλο. Σκέφτεστε ένα τίμιο άνθρωπο, άρα δεν είστε έσείς αυτός.

Α — Όχι!

Β — Σάς άκρυστα καλά. Είπατε: «σκέφτομαι ότι είμαι τίμιος».

Α — Αυτό δε σημαίνει...

Β — Λοιπόν ή σκέφτεστε ότι είστε τίμιος, άρα δεν είστε ή πάλι δεν το σκέφτεστε, όποτε μπορεί και να είσαστε. Διαλέξτε.

Α — Δεν θέλω να διαλέξω!

Β — Ξέρω καλά γιατί άρνιέστε να διαλέξετε. Ή καλή γνώμη που έχετε για τον εαυτό σας σάς είναι εύχρηστη. Προτιμάτε να την κρατήσετε. Άλλά, μετά από όλα αυτά που πρόκειται να σάς πω, δεν θα τολμήσετε πια να όμολογήσετε εύκολα τις βαθύτερες σκέψεις σας. Δεν θέλετε να άπαρνηθείτε την εύχαρίστησή σας αλλά το φοβάστε ήδη παραδεχόμενος το πώς την δημιουργείτε. Γιατί σάς ζύπνησα την άμφιβολία. Γιατί σάς άπόδειξα ότι δεν είστε τίμιος, από τη στιγμή που σκέφτεστε ότι είστε. Άλλά έσείς, έσείς επιθυμείτε με μιάς το είναι και το νοείν, γιατί έτσι σάς κάνει κέφι. Να γιατί προσπαθείτε να άποφύγετε την έκλογή. Ή — πιο σωστά — να υποκρίνεστε ότι δεν έκλέγετε..., να σκέφτεστε πώς δεν σκέφτεστε. Είστε διπλοπρόσωπος, άγαπητέ μου.

Α — Αυτό είναι συκοφαντία!

Β — Καί κάτι άκόμα. Είστε τρεις φορές άτιμος. Μία, γιατί σκέφτεστε ότι είστε τίμιος. Δύο, γιατί δεν θέλετε να άναγνωρίσετε ότι το σκέφτεστε. Τρεις, γιατί το άρνιέστε έν όνόματι της εύχαρίστησής σας. Καί πώς να χαροκτηρίσεις έναν άνθρωπο που, για την εύχαρίστησή του, άρνιέται την άλήθεια; (Πάυση).

Α — Σύμφωνοι. Το παραδέχομαι.

Β — Μπράβο!

Α — Ναί, το παραδέχομαι, είμαι άτιμος. Τώρα θα ξέρω τουλάχιστον γιατί με χτύπησατε. Δεν είμαι τίμιος, με χτυπάτε, όλα είναι σαφή. Ύπέστην μιá δίκαιη τιμωρία. Τά καταλαβαίνω όλα. (Τεντώνεται). Ουά — χά, επί-τέλους. Καιρός ήτανε.

Β — Νομίζετε;

Α — Δὲν τὸ συζητάω κάν.
Β — Λάθος.
Α — (Συμφιλιωτικός). Μιά καὶ κατόλαθα, σὰς συγχωρῶ.
Β — Ὡστε ἔτσι λοιπόν, σκέφτεστε ὅτι εἴ-

στε ἄτιμος
Α — Βεβαίωτατα! Καὶ λίγο νὰ τὸ λές.
(Σκύβει ἐμπιστευτικά στὸ αὐτὸ τοῦ Β). Εἶμαι ἕνας κανάγιας.

Β — Κουταμάρες.
Α — Ἕνας εἰδεχθῆς ἀκόλαστος.

Β — Καθόλου.

Α — Ἕνα γουρουνί!

Β — Δὲν εἶναι ἀλήθεια. Εἴστε ὁ πιὸ τίμιος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου.

Α — Ἀκριδῶς τὸ ἀντίθετο!

Β — Μία ἀκεραία προσωπικότητα.

Α — Ὅχι! Λόγω τιμῆς!

Β — Κοιτάξτε, πῶς θέλετε νὰ εἰστε ἄτιμος, ἐφ' ὅσον σκέφτεστε...

Α — Δὲν πρόκειται νὰ ξαναρχίστε, ἔ;

Β — Μὲ τὴν ἴδια ἀκριδῶς ἀρχή, ὅταν σκέφτεστε ὅτι εἰστε τίμιος κτλ. κτλ. Πάει καὶ μὲ τίς δύο ἔννοιες.

Α — ὦ! Ἄρκετά.

Β — Σκέφτεστε ὅτι εἰστε ἄτιμος, δὲν μπορεῖ λοιπόν νὰ σὰς ἔχω χτυπήσει γι' αὐτό, οὐτὴν ἀκόμα ἐξαιτίας τῆς τιμιότητάς σας, γιὰ τὸν ἴδιο λόγο. Ὅχι, ἀγαπητέ μου, εἰστε ἐντελῶς γελοῖος μὲ τὴ μανία σας νὰ ἀναζητᾶτε τίς αἰτίες. (Παύση).

Α — (Ἰκετευτικά) Λοιπόν, ὄχι;

Β — (Σταθερά) Ὅχι.

Α — (Χαμένα) Καὶ τί πρέπει νὰ κάνω;

Β — Ἀρχίζω νὰ σκέπτομαι πῶς δὲν σὰς χτύπησα καθόλου.

Α — (Ἀγανακτισμένος) Πῶς;

Β — Τὸ πρόβλημα εἶναι νὰ ξέρεις ὅχι ποιὸς χτύπησε, ἀλλὰ ποιὸς τίς ἔφαγε. Γιὰ νὰ συνέβῃ ἡ πράξη πρέπει νὰ ὑπάρχουν δύο πρόσωπα, αὐτὸς ποὺ χτυπάει καὶ αὐτὸς ποὺ τίς τρώει. Ὅποτε, ἀρχίζω νὰ σκέπτομαι ὅτι δὲν ὑπάρχετε.

Α — Πράγματι!

Β — Πῶς τὸ ξέρετε;

Α — (Δισταχτικός) Σκέπτομαι...

Β — Ἰδού. Σκέφτεστε ὅτι ὑπάρχετε. Οἱ ὑποθέσεις μου ἐπαληθεύουν, ἀλίμονο. Βλέπετε ποὺ θέλω νὰ φτάσω;

Α — (Ἐσπευσμένα) Ὅχι, ὄχι, δὲν σκέφτομαι τίποτε, ἀστειεύομαι.

Β — Λοιπὸν τώρα θὰ θέλατε νὰ μὲ κάνετε νὰ πιστέψω ὅτι ὑπάρχετε καὶ ὅτι δὲν σκέφτεστε; Καὶ ἐλπίζετε νὰ τὰ καταφέρετε; Γιὰ ποιὸν μὲ περνάτε;

Α — (Ξετρελαμένος) Σκφομαι ὅτι ὑπάρχω!... Ὅχι, ὄχι, δὲν εἶν' ἔτσι.. Σκέφτομαι, ἄρα ὑπάρχω!... Ἄσχημο καὶ αὐτό. Περιμένετε, ἄ! (Θριαμβευτικά) Εἶμαι ὅτι σκέφτομαι (Παύση. Ἀέβαια). Δὲν εἶναι οὔτε κι ἔτσι;

Β — Ἀρλούμπες. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὀλοφάνερη: ἀπλούστατα, βλακωδέστατα, ἀεμπιστικά

καὶ ἀθεράπευτα σκέφτεστε ὅτι ὑπάρχετε. Κι αὐτὸ γι' αὐτὸ... (σηκώνεται).

Α — (Χαμηλόφωνα) Κρίμα.

Β — Δὲν ὑπάρχετε.

Α — Μά... αὐτὸ ποὺ συνέβῃ ἀνάμεσά μας;

Β — Ἦταν ἕνα σφάλμα.

Α — Ὅλα;

Β — Ἀλίμονο, ὅλα. Ἀπ' τὴν ἀρχή. Δὲ σὰς ἐχτύπησα.

— Μὴ μ' ἀφήνετε μόνο. Δὲ μπορεῖτε νὰ μ' ἀφήνετε μόνο!

Β — Ἀντίο (Κατευθύνεται στὴν ἐξοδο).

Α — Περιμένετε! (Ὁ Β σταματᾷ, γυρίζει, περιμένει). Κι ἄν... Ἄν προσπαθούσαμε ἀκόμα μιὰ φορά; (Παύση).

Β — Ὅχι. Δὲν θὰ ὠφελῶστε σὲ τίποτε. (Βγαίνει).

Α — Στέκεται ἕνα λεπτὸ ἀκίνητος μὲ τὸ πρόσωπο στὰ χέρια, μετὰ χαμηλώνει τὰ χέρια καὶ σηκώνει τὸ κεφάλι. Παραπονηίρκα) Δὲ μ' ἀγαπάει.

ΑΥΛΑΙΑ

Μετάφρ. ἀπ' τὰ γαλλικά

Κώστας Σπαρτινὸς

ΠΑΤΡΙΝΟΙ ΠΟΙΗΤΕΣ

ΕΠΙΛΟΓΟΙ

I

Φθινόπωρο!

Ἦρθε κιόλας τὸ φθινόπωρο!

Ἄλλα γι' αὐτὸ νὰ θλίβουμαι
γιὰ ἕναν αἰῶνο ἀνοιξιῆτικο ἥλιο,
ἀφοῦ ἡ ὑπαρξή μου
ἀνεβασμένη στὰ ξεφτίδια τῶν νεφῶν
κατευθύνεται πρὸς τὰ οὐράνια δώματα,
ἐκεῖ ποὺ αἰῶνια θάλλει τὸ θεῖο φῶς!

II

Ἕνα ὄν,

μὲ τσακισμένες φιλοδοξίες,

μὲ γλυκεῖες τρέλες,

μὲ τερατώδεις ἔρωτες.

Παντοῦ ὅμως καὶ πάντα βρυκόλακας

μὲ κάθε μορφῇ,

μὲ κάθε τρόπο.

Κι' ἐνσάρκωση τοῦτο τοῦ ὄντος: Ἐγώ!

III

Εἶμαι πιὰ ὥριμος γιὰ τὸ θάνατο,
μὰ ἡ τρέλλα μου μὲ ὀδηγεῖ
μέσα ἀπὸ ἕνα πολὺ ἐπικίνδυνον δρόμο
γιὰ τίς ἀνήδονες ἡδονές τοῦ κόσμου τούτου!
Λυπήσου με, Κύριε,
καὶ δόσμου πίσω τὰ λογικά μου!

Βασ. Καθάρειος